

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

**Lietuvos Respublikos energetikos
ministerijai**

2026 m. birželio 10 d., Vilnius

Kopija: Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Siunčiama el. p.

zygimantas.vaiciunas@enmin.lt

karolis.svaikauskas@enmin.lt;

info@enmin.lt; lrvkanceliarija@lr.v.lt;

eitvydas.bingelis@lr.v.lt

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto Nr. 26-6192(3)

Asociacija Investors' Forum, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija (toliau – **Organizacijos**), atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – **Energetikos ministerija**) 2026-06-04 atsiųstą su socialiniais partneriais derinti atnaujintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą Nr. 26-6192(3) (toliau – **Nutarimo projektas**) dėl Lietuvos Respublikos didžiausių galimų degalų kainų vartotojams nustatymo mechanizmo įstatymo projekto Nr. XVP-1378 (toliau – **Įstatymo projektas**) ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 8 ir 13¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1379, bei Energetikos ministerijos nustatytą iki 2026-06-10 terminą pastaboms pateikti, teikia žemiau nurodytas pastabas ir pasiūlymus.

Pirma, Nutarimo projekte ir toliau neatsižvelgta į Organizacijų anksčiau teiktą pastabą, kad Nutarimo projektu siūlomoje Įstatymo projekto 4 str. redakcijoje nėra nustatyta aiškių kriterijų, pagal kuriuos Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba (toliau – **VERT**) turėtų nustatyti didžiausių galimų degalų kainų vartotojams apskaičiavimo metodikos (toliau – **Metodika**) nuostatas, kai tokio pobūdžio reguliavimas, atsižvelgus į juo itin ribojamą ūkinės – komercinės veiklos laisvę, privalo būti nustatytas išimtinai įstatymu. Todėl VERT neturėtų būti deleguojama teisė nustatyti kriterijus, kuriais remiantis būtų formuojamos

didžiausių galimų degalų kainų nustatymo taisyklės. Tokie kriterijai turi būti įtvirtinti įstatyme, o VERT galėtų būti pavesta tik detalizuoti procedūrinius jų taikymo aspektus.

Antra, siūloma Įstatymo projekto 4 str. redakcija išlieka neaiški ir kelia reikšmingų praktinio taikymo klausimų. Iš Nutarimo projektu siūlomos Įstatymo projekto 4 str. redakcijos nėra aišku: (i) kaip turėtų būti taikoma ir aiškinama Nutarimo projektu siūlomos Įstatymo projekto 4 str. sąlyga „*apskaičiuota didžiausia galima degalų kaina būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą*“ – t.y. neapibrėžta, kas laikytina faktine didmenine degalų kaina, atsižvelgus į tai, kad Lietuvoje didmenine prekyba degalais vykdo ne vienas ūkio subjektas, o faktinė didmeninė degalų kaina priklauso nuo konkretaus pirkėjo – pardavėjo sutarties sąlygų (t.y. metinė, vienkartinio degalų pirkimo sutartis, transportavimo sąlygos ir kt.). Be to, nėra aišku, kodėl didžiausia galima degalų kaina turėtų būti siejama tik su didmenine degalų kaina, neatsižvelgiant į kitas mažmenininko patiriamas sąnaudas, tokias kaip transportavimas, saugojimas, veiklos administravimas ir kiti einamieji kaštai ir kt. ; (ii) kaip turėtų būti taikoma ir aiškinama Nutarimo projektu siūlomos Įstatymo projekto 4 str. sąlyga „*apskaičiuota didžiausia galima degalų kaina vartotojams būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą, padidintą mažmeninės prekybos marža, pagrįsta palyginamosiomis sąnaudomis*“. Iš nurodytos sąlygos nėra aišku, apie kokias palyginamąsias sąnaudas yra kalbama Nutarimo projekte; (iii) Nutarimo projektu siūlomos Įstatymo projekto 4 str. 1 ir 3 p. tarpusavyje prieštarauja. Įstatymo projekto 4 str. 1 p. siūloma nustatyti, kad „*apskaičiuota didžiausia galima degalų kaina būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą*“, kai tuo tarpu Įstatymo projekto 4 str. 3 p. nurodoma, kad: „*metodikoje nustatyta bendrosios maržos reikšmė turi<...> užtikrinti, kad apskaičiuota didžiausia galima degalų kaina vartotojams būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą, padidintą mažmeninės prekybos marža, pagrįsta palyginamosiomis sąnaudomis*“, t.y. Įstatymo projekto 4 str. 1 p. siūloma nustatyti tik sąlygą, kad didžiausia galima degalų kaina būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą, kai tuo tarpu pagal Įstatymo projekto 4 str. 3 p. minėta faktinė didmeninė degalų kaina dar turi būti padidinta mažmeninės prekybos marža, pagrįsta palyginamosiomis sąnaudomis.

Trečia, Nutarimo projekte nepagrįstai rekomenduojama, kad: „*Siekiant išvengti šios rizikos bei užtikrinti, kad formulė atspindėtų faktines didmenines degalų kainas, N dedamąją („Platts“ indekso „Brent“ rūšies naftos dienos kainos rodiklį) formulėje reikėtų pakeisti atitinkamo galutinio produkto „Platts“ dienos kainų kotiruote, t. y., atitinkamos degalų rūšies tarptautinės didmeninės kainos rodikliu, nustatytu remiantis S&P Global Platts skelbiamomis kotiruotėmis.*“ Nurodytas Nutarimo projekto teiginys nėra pagrįstas, kadangi nustatant didmeninę degalų kainą dažniausiai yra remiamasi ne vienos dienos, o tam tikro laikotarpio „Platts“ kotiruočių vidurkiu.

Ketvirta, Nutarimo projekte ir toliau neatsižvelgiama į Organizacijų nuosekliai teiktą pastabą, kad būtent Lietuvos Respublikos Vyriausybė, priimdama išvadą dėl Įstatymo projekto, turi įvertinti siūlomo reguliavimo proporcingumą, būtinumą ir tinkamumą siekiamam tikslui. Nors Nutarimo projektas papildytas nuostata, kad: *„Projekto XVP-1378 svarstymo metu turėtų būti labiau pagrįstas šio mechanizmo būtinumas, proporcingumas ir tinkamumas siekiamam tikslui, įvertinant, ar vartotojų apsaugos tikslas negali būti pasiektas mažiau ūkinę veiklą ribojančiomis priemonėmis“*. toks vertinimas faktiškai yra „perkeliamas“ Lietuvos Respublikos Seimui. Organizacijų vertinimu, būtent Lietuvos Respublikos Vyriausybė, teikdama išvadą dėl Įstatymo projekto, turi atlikti šį vertinimą ir pagrįsti siūlomo reguliavimo atitiktį teisėkūros principams.

Penkta, priėmus Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą egzistuoja rizika, kad nustačius didžiausią galimą degalų kainą mažmenine degalų prekyba užsiimantys ūkio subjektai patirs nuostolių. Tokius nuostolius gali sąlygoti visa eilė faktorių – skirtingos didmeninės degalų pirkimo sąlygos, skirtingi tiekimo šaltiniai, iš kurių didmeninėje degalų prekyboje įsigyti degalai, skirtingos degalų saugojimo (kaupimo) ir likučių panaudojimo mažmeninėje prekyboje sąlygos, skirtingos degalų pardavimo sąnaudos ir kt. Todėl, Nutarimo projektas tobulintinas numatant aiškų tokių patirtinų nuostolių kompensavimo mechanizmą.

Atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026-06-02 tarpinstituciniame pasitarime išdėstytą vertinimą, kad Nutarimo projektas turėtų būti aptartas su socialiniais partneriais, Organizacijos prašo Energetikos ministerijos organizuoti pasitarimą, kurio metu būtų galimybė pristatyti ir įvertinti aukščiau išdėstytas Organizacijų pastabas Nutarimo projekto tobulinimui.

Asociacija Investors' Forum

Lietuvos pramonininkų konfederacija

Lietuvos verslo konfederacija